

ASV-Nieuws

FEBRUARI 2021

Clubblad van de Arnhemsche Schaakvereniging

MAZDA2 GT-M LINE €16.490,- EXTRA COMPLEET

- + Navigatie
- + 7-inch Multimediasysteem
- + 16-inch lichtmetalen velgen
- + Climate Control
- + Stoelverwarming
- + Parkeersensoren achter
- + Licht- en regensensor

PROFITEER VAN **€ 2.795,-**
GT-M LINE VOORDEEL

**KOM NU NAAR
JANSEN ARNHEM**

Vlamosen 28 | 6826 TN Arnhem | 026 36 48 888 | www.jansennarnhem.nl

Mazda2 vanaf € 14.890,-. Gemiddeld verbruik Mazda2 van 3,4 tot 4,9 liter per 100 km / CO₂-uitstoot van 89 tot 115 g/km. Prijzen inclusief BPM en BTW en exclusief kosten rijklaar maken en metallische lak. De Mazda2 GT-M Line is in een gelimiteerde oplage van 500 stuks verkrijgbaar, uitvoering is leverbaar zolang de voorraad strekt. Overige consumenten acties niet mogelijk i.c.m. het Mazda2 GT-M Line aanbod. Zie voor kosten en voorwaarden: www.mazda.nl. Prijswijzigingen voorbehouden. Afgebeeld model kan afwijken van de daadwerkelijke specificaties.

ASV Nieuws

Jaargang 25, nummer 3

Hoe schat je deze stelling in waarbij wit begint?

Stormt wit naar voren met zijn leger aan paarden en zet hij dan zwart mat?

Of kan zwart met zijn sterke dame de opmars frustreren en wordt het remise?

Of weet zwart de paarden één voor één te verschalken en wint op die manier?

Denk hier eens over na voordat je het antwoord verderop in dit nummer tot je neemt.

Arnhemsche Schaakvereniging

Opgericht: 31 oktober 1891

Clubavond: donderdag

Locatie:

Dagbesteding Het Pleijwerk

Vlamoven 22-24

6826 TN Arnhem

Secretaris: Ruud Wille

Laan van Klarenbeek 74

tel: 026-3615003

r.wille@planet.nl

Homepage ASV:

<https://www.asv-schaken.nl>

Van de redactie

Van het bestuur

Openingskennis (5)

Ja, ja, jongens

Vier paarden tegen een dame

Oplossingen december

Kavalek/Bronstein variant

Onlineschaak

4

4

6

11

15

18

20

23

ASV-Nieuws redactie

Tom Bus, Peter van Deursen, Theo van Lotringen

Kopij:

asvclubblad@gmail.com

Aan dit nummer werkten mee:

Erik Wille, Nico Schoenmakers, Fred Reulink, Hendrik van Buren, Theo van Lotringen en Toon Janssen

Van de redactie

Het nummer is deze keer niet dik, maar wel divers. Naast een nieuwe aflevering van Hendriks openingskennis een bijdrage van Nico met een keur aan onderwerpen en verwijzingen naar onderliggende bronnen. Fred stelt weer een bijzonder thema aan de orde, Theo geeft de oplossingen van de december-puzzels en Toon besteedt aandacht aan de kortelings overleden Kavalek met daarbij een analyse van een eigen partij inclusief een scala aan varianten. Tenslotte laat Erik zien, dat onlineschaken leuke stellingen oplevert.

Van het bestuur

Als jullie dit lezen, zit het Tata Steeltoernooi er net op. Daar waar Wijk aan Zee altijd overspoeld werd door ruim 1500 schakers en veel publiek waren er nu slechts 14 wereldtoppers. Topschaak dat alleen digitaal gevolgd kon worden. Toch was het een verademing om ruim twee weken van schaken te kunnen genieten. En de organisatie verdient complimenten voor de wijze hoe het schaken bij het publiek gebracht werd.

In deze tijd is de neiging groot om stil te staan bij alles wat op dit moment niet kan. Daar wordt het (schaak) leven echter niet leuker van. We willen dus liever vooral vooruitkijken naar het post-coronatijdperk. Het enige dat ons daarbij belemmert, is de onzekerheid wanneer dat begint. Wel zeker lijkt dat alles niet tegelijk weer mogelijk is. Het blijft koffiedik kijken, maar onze inschatting is dat de clubavonden waarschijnlijk nog met beperkingen als eerste weer van start zullen gaan. Toernooien en zeker de teamcompetitie zullen nog wel even op zich laten wachten. Het is reëel te veronderstellen dat pas in het najaar het schaakleven weer enigszins lijkt op hoe dat voor maart 2020 was.

Tot de zomerstop (22 juli t/m 19 augustus) zullen we moeten anticiperen op de overheidsmaatregelen en organiseren wat verantwoord kan. En wat zou het mooi zijn als we dan op 3, 4 en 5 september weer een OSKA kunnen organiseren. Of dat haalbaar is, is niet alleen afhankelijk van het weer samen in een zaal mogen schaken. Hier speelt ook een financieel aspect een rol. Als we dan nog steeds op 1,5 meter afstand van elkaar moeten spelen, is het vanwege het kleine deelnemersaantal financieel onhaalbaar om het OSKA in zijn huidige vorm te spelen. Wellicht dat we nog een creatieve oplossing kunnen bedenken om ook met een kleiner deelnemersaantal een weekendtoernooi te kunnen organiseren.

Zoals gezegd, het ligt niet in de lijn der verwachting dat we voor de zomer alle toernooien al weer kunnen organiseren. Het Voorjaarstoernooi lijkt voor het tweede jaar op rij onhaalbaar. We hebben een heel klein beetje hoop dat het Vierkampentoernooi of het Terrasschaaktoernooi wel lukt. Dit zijn immers kleinschalige toernooien, waarbij het makkelijker is om afstand te houden. Maar nogmaals, het blijft koffiedik kijken. Wij willen graag, maar de omstandigheden moeten er ook naar zijn. En als dat laatste het geval is, gaan we ook zeker in het najaar in het kader van het 130-jarig jubileum enkele activiteiten organiseren.

In de weekpraat schreven we al dat de Algemene Ledenvergadering is uitgesteld totdat de clubavonden weer van start zijn gegaan. Bij de herstart van de clubavonden zullen we ook een moment prikken om de kampioenen en topscorers van seizoen 2019-2020 te huldigen.

Het is overigens opmerkelijk dat de interesse in schaken enorm groeiende is juist nu we niet kunnen samenkomen. De Netflixserie "The Queen's Gambit" en de aandacht voor die serie heeft het schaken weer in de belangstelling gebracht. We denken echter dat die interesse voorlopig nog wel blijft. Dat betekent dat we, zodra dat kan, ons weer volop op de ledenwerving storten. De beginnerscursus zullen we dan weer starten en ook zullen proberen via schaakdemo's thuisschakers naar ASV te lokken. We vertrouwen erop, dat jullie ons daarbij willen helpen. We kijken uit naar het moment dat het weer kan.

Tot die tijd zullen we ons met onlineschaak moeten vermaken. Daar ligt niet de voorkeur van de ASV-ers. Maar als er geen alternatief is, is het toch een leuke manier om even tegen een ander te schaken. Wij roepen jullie op

meer dan het nu gebeurt aan te schuiven bij de onlineschaakavonden. Je doet daar clubgenoten een plezier mee.

Door het stilliggen van de clubavonden missen jullie ook het grasduinen door de kratten met boeken die ASV te koop heeft. Gelukkig kun je ook op onze website 'winkelen'. Dus neem daar eens een kijkje. We hebben het laatste halfjaar weer veel titels aan onze verzameling kunnen toevoegen, dus het is de moeite waard. Nog niet de hele voorraad staat op de website. Dat gaan we vanaf april weer updaten. Maar mocht er een boek zijn waar je al lang naar op zoek bent, stuur Ruud Wille dan even een mailtje (r.wille@planet.nl), dan probeert hij het op te snorren. En ook als je na een opruimactie van boeken af wilt, dan kun je bij Ruud terecht.

Rest ons jullie een goede gezondheid te wensen en hopelijk tot gauw achter het schaakbord.

SINGLE door Hanco Kolk & Peter de Wit www.ComicHouse.nl

BERENDSEN
schilderwerken b.v.
geeft kleur aan de toekomst

*Dit jaar vieren wij ons
125-jarig bestaan!*

www.berendsenschilderwerken.nl | Oosterbeek 026-334 25 20

Openingskennis (5)

door Hendrik van Buren

Zoals bekend zetten wij elke uitgave iets over een opening in ons clubblad. Dit keer is dat de Reti-opening. De bedoeling is, dat hier iets van openingenkennis uit komt rollen. Openingen studeren is namelijk een klus, die maar weinigen leuk vinden. Maar het wordt veel aardiger als je een reeks partijen met dezelfde variant uit een opening kunt bekijken. Daar moet dan wel iets van uitleg bij. Daarom hebben wij gekozen voor schaakbladen en hebben daaruit geanalyseerde partijen gehaald. Veel tijdschriften laten deze klus opknappen door internationale meesters, zelfs wel door grootmeesters. Wij kiezen daarvoor liefst buitenlandse bladen, zodat de kans, dat er geroepen wordt, dat heb ik al eens gelezen, klein is. Wat dat betreft is dit een redelijk gelukkig moment. Het normale schaakpatroon is op dit moment helaas niet aanwezig. Dan is het naspelen van goede partijen voor iedereen waarschijnlijk een graag gedane bezigheid.

Ook de keuze voor de Reti-opening lijkt ons goed. Ik zie hem op het niveau lagere rating maar zelden op de bord komen. Er zijn veel mogelijkheden voor zetverwisseling; het kan dus gebeuren, dat men plots Reti zit te spelen zonder dat zelf in de gaten te hebben. Zoals bekend wil ik steeds een variant van een opening belichten en doe dat met behulp van de ECO-indeling. Voor vandaag heb ik gekozen voor A11. In het ECO-schema wordt dit omschreven als 1.c4 c6 2.Pf3 (2.g3) d5 3.g3 Pf6 4.Lg2 g6 (4...dxc , 4....Lf5 4.....Lg4). Men zal begrijpen, dat de verschillende zetten verwisseld kunnen worden. Als ikzelf poog Reti te spelen start ik meestal met 1.Pf3 d5 2.g3 in gedachten. Dat lukt lang niet altijd. Vaak krijg je na 1.Pf3 het antwoord Pf6. Dat is maar goed ook: het zou niet goed zijn als een van de spelers zonder meer kan uitmaken welke opening gespeeld gaat worden.

Ook Reti speelde niet zomaar wat. Al vanaf de eerste zet had hij een bedoeling met zijn zetten. Dit is wellicht onverwacht, want Reti was geen geboren grootheid. Hij past zeker niet in het rijtje Aljechin Capablanca, Fischer. Hij startte als knoeier. In zijn eerste internationale toernooi kwam hij tot een score van anderhalve punt. Maar hij dacht intensief na over het spel. En dat leidde tot eigen ideeën. Hij speelde zijn centrumpionnen in het begin maar zelden op. Uiteraard geloofde hij wel in de kracht van het centrum, maar hij vond, dat die kracht vanuit het achterland gestuurd moest worden. Dit leidde tot een hele nieuwe aanpak van de opening. Het duurde even voordat ook anderen het idee overnamen. Dat ging veel sneller toen hij er grote successen mee begon te halen. In het toernooi New York 1924 wist hij zowel Capablanca als Bogoljubov te verslaan. Voor Capablanca was dit zijn eerste nederlaag in acht jaar. De hele wereld was onder de indruk. Nadeel is wel, dat zijn ideeën met wit veel beter uitvoerbaar zijn dan met zwart. Dat is in de uitslagen van zijn partijen ook goed te zien. Maar het blijft jammer, dat Reti al zo vroeg is gestorven. Als veertigjarige kwam hij aan roodvonk te overlijden.

Ik wil nog even een opmerking maken over het ECO-systeem. Dit is niet van gewapend beton. Schaak leeft namelijk. Het gebeurt, dat een redelijk onbetekenende variant ineens razend populair wordt. Dan kan het gebeuren, dat er in de zetten gehusseld wordt. Het is mij ook al eens opgevallen, dat een partij, die ik als X 37 had opgenomen plots X 38 is geworden. Maar dat mag niemand belemmeren leuk te schaken.

Koenen De Echte Bakker

Westervoort / Duiven / Didam / Doesburg / Arnhem
Nijmegen (st Annamolen) / Steenderen / Zevenaar

www.echtebakkerkoenen.nl

www.sintannamolen.nl

Smyslov, Vasily - Darga, Klaus
[A11]
Amsterdam zonetoernooi (2),
21.04.1964

1.Pf3 Pf6 2.g3 d5 3.Lg2 Lg4 dit

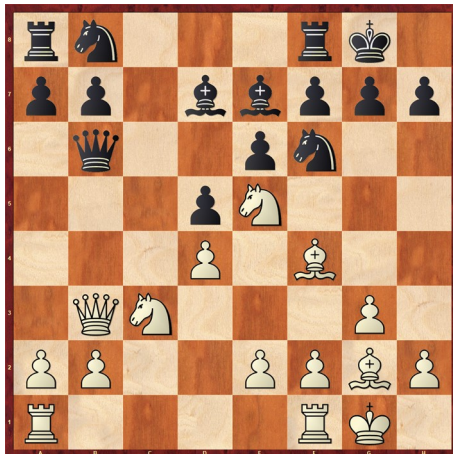
ziet men maar zelden, maar het is goed speelbaar. **4.c4 c6 5.cxd5 cxd5** Een eerste foutje. Consequent was het geweest om eerst op f3 het paard te ruilen en dan pas op d5 te slaan. Een tweede kans komt er niet. **6.Pe5 Lc8** Ook

dit is niet al te best. De loper had beter naar d7 kunnen gaan. Een

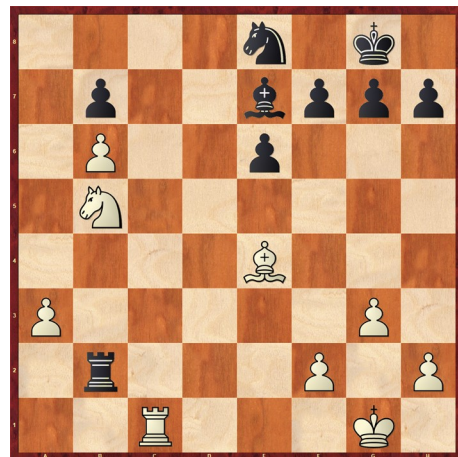
snel Db3 gaat dan niet wegens Dc7 en de dame heeft een dub-belaanval. **7.0-0 e6 8.Pc3 Le7 9.d4 0-0 10.Lf4 Ld7 11.Db3**

Db6 [Niet goed was 11...Pc6 we-

gens **12.Dxb7 Pxd4 13.Tad1 Lb5 14.e4** en zwart heeft een stelling, die er verschrikkelijk uitziet. Hoewel er direct niets fout is, zijn de witte mogelijkheden om wat te bereiken aanzienlijk beter.] **12.Dxb6 axb6 13.Pxd7 Pbx7** nu heeft wit het loperpaar en de betere pionstelling. Maar het valt niet mee om daar iets reëls mee te bereiken. **14.Tfc1 Tfc8 15.a3 Tc6** Combinaties als met Pxd5 mogen daarbij niet onderschat worden. **16.Ld2 Td8 17.e3 Pe8** dit is te vroeg. Noodzakelijk was g6 zodat de koning een luchtgaatje krijgt. Veel was hier overigens niet aan de hand. De zwarte paarden lijken via d6 en f6 zelfs prima velden te gaan bezetten. **18.e4** deze opstoot had Darga verwacht. Hij countert met een combinatie, maar daar zit een gat in. **18...dxe4 19.Lxe4 Tc4 20.Pb5**

Txc1+ 21.Txc1 Pc5 een leuke zet, waarmee zwart gelijk spel hoopte te krijgen omdat een zwarte toren achter de witte pionnen komt. Maar Smyslov had verder gerekend. **22.dxc5 Txd2 23.cxb6 Txb2** Als wit hier nu zonder arg-

waan **24.Tc8** zou hebben gespeeld werd het inderdaad remise, maar **24.a4!** had Darga overzien. Plots kan zwart niets meer. Vooral omdat pion b7 verloren gaat. Had de zwarte koning maar een luchtgaatje gehad. [24.Tc8 Txb5 25.Txe8+ Lf8] **24...Kf8 25.Tc8** nu zijn de dreigingen Pc7 en Lxb7 vernietigend. Zwart geeft op. **1-0**

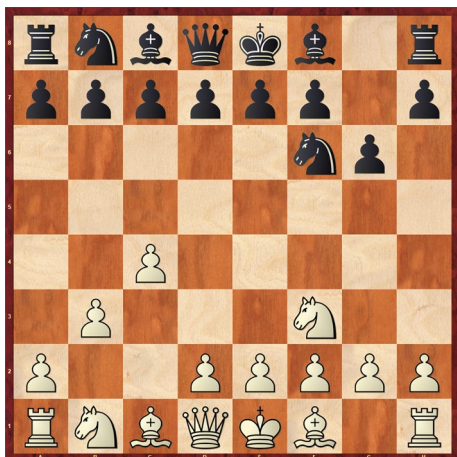

Reinsdorf
Brillen & lenzen

Ir. J.P. van Muijlwijkstraat 54 - 6828 BS Arnhem
T 026 4425421 **E** info@reinsdorf.nl

Cordova, Emilio (2655) - Ipatov, Alexander (2660) [A11]
St. Louis Winter Classic.

1.Pf3 Pf6 2.c4 g6 3.b3 de laatste

tijd lijkt de dameloper meer aandacht te krijgen dan de koningsloper. Dit Lasker-systeem stamt overigens al uit 1924 uit een partij Lasker - Reti. **3...Lg7 4.Lb2 0-0 5.g3 c6 6.Lg2 d5 7.0-0 Lg4 8.d3 Lxf3 9.Lxf3 Pbd7 10.Pd2 Te8 11.Tc1 e6 12.Dc2 h5 13.b4 a5 14.b5 cxb5 15.cxb5 Tc8 16.Da4 Pc5 17.Dd1 Db6 18.a4 Ted8 19.Lc3 Da7 20.Tc2 Pe8 21.Lxg7 Pxd7 22.Da1 Pd7 23.Tfc1 Txc2 24.Txc2 Pf5 25.Pb3 Pd6 26.Dc1** Wie naar de stelling kijkt

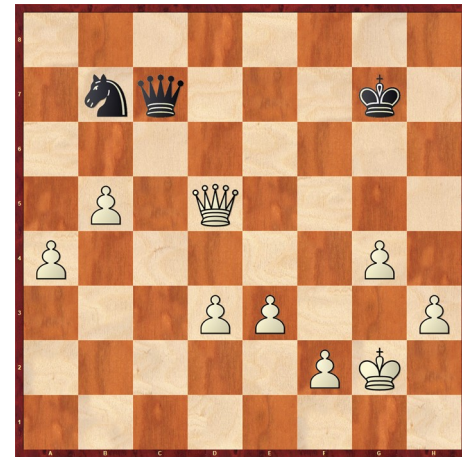
ziet dat Tc7 gevolgd door Dc3 en indien mogelijk nog Pxa5 interessant is. De vraag is of zwart een passende verdediging heeft. Mogelijk was 26.Db6 met in het achterhoofd 27.Tc7 Pe8 28.Tc3 Pd6. Het is niet duidelijk of een van de twee partijen zijn stelling kan verbeteren. Ipatov speelde **26...Pb6?** omdat hij veld c8 nog een dekking wilde geven en

dan Tc8 wilde spelen. Maar de stukken op a7 en b6 staan erg ver weg van de eigen koning en dat maakt de bezienswaardige overval mogelijk. **27.Lxh5** met de ge-

dachte **...gxh5 28.Dg5+** en winst van Td8. Zwart dekte deze toren nu met **27...Db8** maar de looper offerde zich nogmaals. **28.Lxg6 fxd6 29.De3** met een mooie dubbelaanval. **29...Pd7 30.Dxe6+ Kg7 31.Pd4 Pf7 32.Dxd5** en wit heeft vier pionnen voor het paard. Maar het kapen van pionnen is nog niet afgelopen. **32...Pf8 33.Dc4 Dd6 34.Pf3 Pe6** Na ...b6

was het bij "slechts" vier pionnen gebleven. **35.Dc3+ Kg8 36.Dxa5 Pe5 37.Pxe5 Dxe5 38.Db6 Te8 ...Tb8 39.e3** gevolgd door d4 kan slechts een van de spelers bevalen. **39.Dxb7 Pd4 40.Tc8 Txc8 41.Dxc8+ Kh7 42.Db7+ Kh6 43.De4 Dc5 44.Kg2 Pf5 45.e3 Kh7 46.g4 Pd6 47.Dd4 Dc7 48.Dd5 Kh6 49.h3 Pb7 50.Dg8 g5 51.Dh8+ Kg6 52.Dh5+ Kg7 53.Dxg5+ Kh7 54.Df5+ Kg7 55.Dd5**

Nu gaf zwart op. Een partij, die wel wat meer commentaar verdiende. **1-0**

(advertentie)

trio

*Ambachtelijk Italiaans ijs
Dagelijks vers bereid
Volgens oud Italiaans recept*

**Steenstraat 15
6828 CA Arnhem**

Giri, Anish (2756) - Granda Zuniga, Julio (2648) [A11]
Bundesliga 04.2017

1.Pf3 Pf6 2.g3 d5 3.Lg2 c6 4.c4
Lg4 5.Pe5 Le6 6.d4 Pbd7 de

echtgenote van Giri, de Georgische grootmeester Sopiko Guramishvili leed een keer schipbreuk na aanname van het pionoffer: [6...dxc4 7.Pc3 Pbd7 8.f4 Pxe5 9.fxe5 Pd7 10.e4 Dc7 11.0-0 0-0-0 12.De2 h5 13.Lf4 Pb6 14.Df2 Dd7 15.d5 cxd5 16.exd5 Lxd5 17.Pxd5 Pxd5 en nu zou Dxa7 wit duidelijk voordeel gebo-

den hebben (Tiflis 2008). Zuniga speelde voorzichtiger en nam niet op c4] 7.Pa3 g6 8.0-0 Lg7 9.cxd5 Lxd5 10.f3 Db6 11.Kh1 Td8 12.e4 Le6 13.Pec4 Da6 14.Pe3 zwart moet letten op de dreiging Tf2 gevolgd door Lf1. 14...Pc5 weert de dreiging

goed af, want Tf2 gaat niet meer wegens ...Pd3. 15.e5 Pd5 16.Pxd5 Txd5 nu dreigt Lxe5. 17.f4 nu ging ook gewoon Td8, maar de Peruaan liet iets van zijn talent zien en speelde 17...Pd3 dit doet aan de woorden van een groot trainer denken: iets offeren wanneer men een

paar zetten moet doorrekenen kunnen velen. Iets offeren en dan onderkennen, dat een stuk na 10/15 zetten zeer sterk zal staan is een kunst. Wat Zuniga doet het paard midden in de vijandelijke stelling plaatsen toont de ware kunst. Het paard zal daar nog 14 zetten staan. 18.Lxd5 Lxd5+ 19.Kg1 0-0 20.Pc2 Td8 21.b3 wit kan het paard kwijt raken maar na [21.Pe1 Lc4 22.b3 Lb5 23.Le3 Pxe5 veroorzaakt dit paard toch weer ergernis.] 21...f5 22.La3 Le4 23.Dd2 c5 24.dxc5 g5 soms van links, soms van rechts. Maar steeds met een dreiging. Nu is dat Pxf4. Zwart laat zijn tegenstander niet op adem komen. 25.fxg5 Lxe5 26.Tad1? (zie eerste diagram op de volgende pagina) Onder grote druk verliest Giri zijn rust. Hij had eindelijk het materiaal moeten teruggeven. [26.Tae1 Ld4+ 27.Pxd4 Pxe1 28.Txe1 Dxa3 29.Dc3 Dxa2 30.Te2 Db1+ 31.Te1 dit was een mogelijkheid om de stellingen weer in evenwicht te brengen.] 26...Dg6?! ook zwart had uiteraard tijdnoed. Sterker was Td5. 27.De3 de tweede stap richting afgrond. Beter was

(advertentie)

Chinees-Kantonees Restaurant

KWONG CHOW

廣州酒樓

dé ASV-chinees

Steenstraat 83 d
6828 CG Arnhem
Telefoon 026-4422366

27.De2 h6 28.Tf3 Lxf3 29.Dxf3 f4 en nog steeds is onduidelijk wie er aan het langere eind trekt. **27...h6** met de bedoeling, dat pion g5 op h6 inslaat, waarna ...f4 zwart voordeel brengt. **28.Lc1 Kh7** de witte stelling blijft moeilijk. De volgende zet **29.h4** had verlies kunnen betekenen na 29...Dh5 met als dreiging Dg4. In de partij volgde **29...hgx5 30.Dxg5 Tg8 31.Txd3 Lxd3 32.Te1 Lf6 33.Dxg6+ Tgx6 34.Pb4 Le4 35.Te2 a5 36.h5 Tgx3+ 37.Kh2 Le5** en nu gaf Giri op. 0-1

Kirov, N - Farago, Ivan [A11]
Sofia Eur. club ch. 1986

1.Pf3 Pf6 2.g3 d5 3.Lg2 c6 4.c4 dxc4 5.Pa3 b5! 6.Pe5 a6 7.0-0

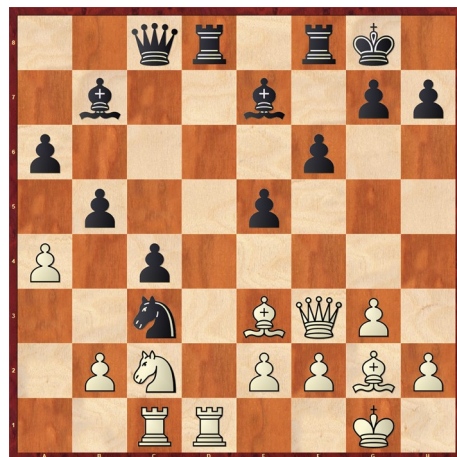

7.Pxc6 Pxc6 8.Lxc6+ Ld7 9.Lxa8 Dxa8 de zeer actieve zwarte stukken geven voldoende compensatie voor de geofferde kwaliteit. **7...Lb7 8.d3 cxd3 9.Db3 e6 10.Pxd3 Pbd7 11.Le3 Le7**

12.Tac1 Tc8 13.Tfd1 0-0 14.Pe5 Pd5 15.Pxd7 Dxd7 16.Lf4?! Lc5 zou beter zijn geweest. **16...Tcd8!** nu wordt ook duidelijk, dat de dreiging alleen maar ge-

vaarlijk lijkt, maar het niet echt is. **17.Le5** [17.e4 Pxf4 18.Txd7 Pe2+ 19.Kh1 (19.Kf1? Pxc1 20.Dd1 Txd7 21.Dxd7 Td8) 19...Pxc1 20.Dd1 Pxa2 en voor de dame heeft zwart toren, loper en twee pionnen.] **17...Dc8 18.Pc2 c5 19.a4 f6 20.Lf4 c4 21.Df3 e5 22.Le3 Pc3** (zie volgend diagram)

Verder gaat Farago de klus tactisch afmaken via een schaak op e2. **23.Txd8 Txd8 24.Dxb7 Pxe2+ 25.Kf1 Dxb7 26.Lxb7 Pxc1 27.Lxa6 bxa4** en wit gaf op. 0-1

(advertentie)

't Zuivelhoekje
Nederland's beste kaaspecialzaak '00/'01 KB
T'ZUIVELHOEKJE FN

't Zuivelhoekje
Voor de lekkerste kaas en
wijn
Steenstraat 72
6828 CN Arnhem
tel: 026-4431656

“Ja, ja, jongens...”

Wordt schaken een Olympische sport?

door Nico Schoenmakers

Inleiding

Terwijl er een discussie is gestart over de noodzaak van een papieren bondsschaakblad, doen de reguliere schaakbladen in deze Covid-19-tijd bij gebrek aan echte schaaktoernooien hun best voldoende kopij te vergaren.

Mijn lijfblad *Schach-Magazin 64*, jaarlijks goed voor 600 pagina's aan schaaknieuws, behelpt zich momenteel met verhalen 'uit de oude doos'. Het januarinumnummer van dit jaar bericht bij de actualiteiten onder meer over de winst van Wesley So op wereldkampioen Magnus Carlsen tijdens de online *Champion Chess Tour* en de winst van de Bronzen Rijder uit St. Petersburg in de fysiek in Sotsji gespeelde *Russische Liga*. 'Uit de oude doos' dit keer een lezenswaardig artikel over 50 jaar Palma de Mallorca, het Interzonetoernooi uit 1970, dat gewonnen werd door Robert James Fischer met een score van 17,5 uit 23. Daarnaast een prachtig artikel over het wedijveren tijdens de Olympische Spelen van Sydney in 2000 om van het schaken een Olympische sport te maken.

Wordt schaken een Olympische sport?

De Australische Schaakgrootmeester Ian Rogers herinnert het zich als de dag van gisteren. (Bron: *Schach-Magazine 64*, Januari 2021, blz. 40-44) In het Olympische dorp zou een tweekamp tussen Viswanathan Anand en Alexei Shirov worden gespeeld met als doel het proces te versnellen om van schaken een Olympische sport te maken.

Alexei Shirov: “Toen ik in 2000 in Sydney tegen Anand speelde, dacht ik dat het min of meer zeker zou zijn, dat schaken een Olympische sport zou worden”.

Viswanathan Anand: “Ik geloof dat schaken in Athene een demonstratiesport kan zijn om vervolgens bij de volgende Spelen onder het dak van de Olympische Spelen te komen”.

De waarheid was minder rooskleurig. Met de ondersteuning van Mark Hodler, een oud vice-president van het Internationale Olympische Comité, was schaken als sport erkend en zou de showkamp tussen Anand en Shirov een demonstratie voor het schaken zijn.

De datum van de showkamp werd een aantal keer veranderd. Eerst zou er alleen op 25 en 26 september worden gespeeld. Toen alleen op 25 september. Uiteindelijk, tamelijk laat, werd de datum op 24 september bepaald. Schaakfans in Sydney kregen de informatie, dat zij zonder persoonlijke uitnodiging niet welkom waren.

Het Olympische dorp was geen plek voor een picknick, laat staan voor een schaakshowkamp. 's Morgens op 24 september vochten de organisatoren tegen een sterke wind bij het opzetten van een tent, waarin een schaakbord, schaakstukken, een schaakklok, Anand en Shirov, en een paar apparaten om de partij te kunnen uitzenden werden neergezet. Om stroom en toegang tot het internet te hebben, werd een dertigmeterlange kabel met het dichtstbijzijnde woonblok verbonden. Vervolgens werden nog een paar tafels en stoelen voor een simultaan klaargezet en een paar extra stoelen voor toeschouwers, en de schaakshow Sydney 2000 kon beginnen.

Er werden maar enkele plaatselijke fans toegelaten, daarentegen waren er tientallen FIDE-functionarissen, veelal begeleidt door hun vrouwen. Zij benutten de showkamp als voorwendsel voor een bezoek aan de Olympische Spelen, waarbij alle kosten betaald werden.

Echter Florencio Campomanes ging nog een stap verder. Hij kwam vroeg in Sydney aan, meteen voor het begin van de Spelen, en hij begaf zich direct naar het kantoor van het organisatiecomité. Daar presenteerde Campomanes zich als het hoofd van een groot sportverband van de IOC en verklaarde, dat hij de passende accreditatie verwachtte.

“Weet u niet wie ik ben?”, vroeg de oud-FIDE-voorzitter aan een official, die verantwoordelijk was voor de accreditatie van VIP's. “Uw naam staat niet op de lijst”, meende een verwarde official, maar onze Florencio was niet bereid een “neen” te accepteren. “Er moet een vergissing zijn gemaakt - spreekt u met mijn vriend (IOC-

president Juan Antonio) Samaranch", beval hij.

Met wie de official in Sydney gesproken heeft is niet duidelijk; maar Campomanes verliet het kantoor meteen gouden pas, waarmee hij alle evenementen kon bezoeken, plus een limousine met chauffeur, die hem tijdens de Olympische Spelen twee weken ter beschikking stond.

Rechts: Florencio Campomanes (22 februari 1927 - 3 mei 2010)

Zo verzamelden zich op een zonnige namiddag op 24 september 2000 enkele tientallen mensen in het midden van een verlaten Olympisch dorp om Anand en Shirov toe te kijken: een handjevol journalisten, twee IOC-officials, Mark Hodler, een paar Australische schaakfans met goede contacten en een paar FIDE-functionarissen, die als "Spesenritter" onderweg waren. Een half dozijn atleten, wiens programma reeds beëindigd was, ging ook naar de tent. Alleen een sporter uit het Caribische gebied vroeg wat er hier aan de hand was, waarna hij kon aanschuiven in een simultaan tegen de 14-jarige Zhao Zong Yuan.

Anand was in het Olympische dorp aanwezig, maar Shirov zocht men nog. De Letse-Spanjaard was bijna veertig uur onderweg geweest. Hij had een nachtmerrie van een reis gehad met vluchten die uitgesteld of geschrapt waren. Op de morgen van de showkamp arriveerde hij in Sydney en ging hij meteen naar zijn hotel in het midden van de stad om te slapen.

Toen een chauffeur een uur voor het begin van de eerste partij naar het hotel kwam om Shirov af te halen, sliep hij nog, en pas kort voor het officiële begin van de partij was hij klaar voor vertrek. Terwijl de chauffeur met een vermoeide Shirov naar het Olympische dorp raasde, meldde hij aan de organisatie, dat hij nog maar weinig benzine had. Hem werd gezegd dat hij gewoon door moest rijden, en gelukkig bracht de reservetank hem nog juist tot de hoofdingang van het Olympische dorp. Een snelle veiligheidscontrole en een ritje met de shuttlebus later, zat Shirov tegenover Anand, zij het meer dan een half uur te laat.

Anand, die tien dagen eerder de World Cup in China gewonnen had, was samen met zijn vrouw Aruna een dag voor het begin van de showkamp van Chennai naar Sydney gereisd. Twee dagen later vloog hij alweer terug. "In grote hectiek", herinnerde Anand zich. "Wie overweegt voor drie dagen naar Australië te reizen, die zou ik niet adviseren ons voorbeeld te volgen. Voor zo'n lange reis was het verblijf belachelijk kort".

Zodra Shirov in de tent aankwam, startte de showkamp. De eerste partij was opwindend, de tweede verliep minder bewogen.

Anand herinnert zich: "Het was een bizar evenement. Niets in het Olympische dorp deed vermoeden, dat wij daar zouden schaken. Maar plotseling zat ik in een tent, en speelde ik tegen Shirov een scherpe Najdorf-Siciliaan van zeer hoog niveau. De showkamp was snel voorbij, waarna we meteen terug naar ons hotel gingen. Toen was het alweer tijd om naar India terug te keren".

De eerste partij was spannend, maar de meeste toeschouwers in het Olympische dorp hebben er weinig van mee gekregen. Er was alleen een klein televisiescherm buiten voor de tent, waarop de partij getoond werd, maar in het felle zonlicht was het beeldscherm moeilijk te herkennen. Daarom hebben de meeste aanwezigen alleen maar in de zon gezeten of de simultaan gevolgd. 's Avonds na de showkamp gingen de spelers, de FIDE-functionarissen en de plaatselijke organisatoren van de tweekamp naar het Golden Century-restaurant om van een weelderig Chinees buffet te genieten.

Aan het einde van de avond toen velen, waaronder FIDE-voorzitter Iljoemzjinov, op een taxi wachtten, om in het hotel terug te keren, belde Campomanes zijn chauffeur, en toen zijn limousine voorreed, bood hij de stomverbaasde Iljoemzjinov aan hem mee te nemen. Verbaasd, en met gekrenkt ego, weigerde de FIDE-voorzitter dat.

De volgende dag nodigde Iljoemzjinov Shirov en de FIDE-functionarissen - maar niet Campomanes - uit voor de achtste finale van het boksen, waarin zijn landgenoot de Kalmukiër Raimkul Malakhbekov bokste (en won).

Nadat hij die avond merkte, dat de tickets die hij geregeld had voor Campomanes van geringe betekenis waren, omdat deze met zijn gouden pas alle evenementen bezoeken kon, plande Iljoemzjinov zijn wraak. Hij besloot de volgende dag van Sydney naar de Filipijnen te vliegen en hij verlangde van Campomanes hem te begeleiden. Zo had Iljoemzjinov voor zichzelf weliswaar geen gouden pas te pakken kunnen krijgen, maar tenminste had hij verhinderd, dat Campomanes de laatste vijf dagen van de Olympische Spelen van

zijn pas kon genieten.

De volgende dag ging de telefoon van Graeme Gardiner, de voorzitter van de Australische schaakbond. Emmanuel Omuku, de FIDE-secretaris, was aan de lijn. Hij verklaarde, dat hij en andere FIDE-functionarissen zich voor de terugreis klaar maakten en bijzondere kosten bovenop hun hotelrekening betalen moesten. En of het mogelijk was, dat Omuku de gegevens van de kredietkaart van de Australische schaakbond zou kunnen krijgen of, indien dat een probleem zou zijn, die van Gardiner's eigen kredietkaart? Hij beloofde, dat de FIDE het geld zodra mogelijk terug zou betalen. Gardiner weigerde.

In de loop van de volgende achttien jaar verkondigde FIDE-voorzitter Iljoemzjinov meerdere keren, dat schaken een Olympische sport zou worden, maar dit is nooit realistisch geweest.

LOEWE.

Gallery Arnhem

Ir J.P. van Muijlwijkstraat 48 & 50 Telefoon 026-8404004

6828 BS - Arnhem www.loewegalleryarnhem.nl – verkoop@loewegalleryarnhem.nl

Maar een denksport is helemaal geen sport

Staatssecretaris Vijlbrief van Financiën ziet geen mogelijkheden om denksporten als bridge, schaken, dammen en go alsnog vrij te stellen van btw. (Bron: <https://nos.nl/artikel/2346178-bridge-is-geen-sport-en-ook-geen-cultuur-dus-btw-betalen-moet.html>) Clubs en bonden moeten die belasting gaan betalen omdat het Europees Hof twee jaar geleden bepaalde dat bridge geen sport is, vanwege het gebrek aan lichamelijke activiteit. Daarom komt de sport niet in aanmerking voor de vrijstelling die voor andere sporten wel geldt.

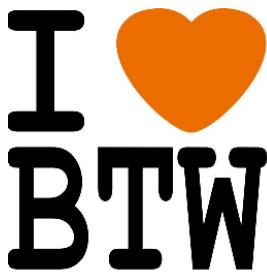
De zaak was aangespannen door de bridgebond van Groot-Brittannië, waar clubs al langer btw moeten betalen. Onrechtvaardig, vindt de bond, maar het Hof oordeelde anders. Zonder bewegen en zweet is het geen sport.

Omdat het om een uitspraak van het Europees Hof gaat, geldt die ook voor andere EU-landen. In Nederland werden bridge, schaken, dammen en go wel als sport aangemerkt. De denksportorganisaties vrezen dat ze door de uitspraak 1 miljoen euro per jaar kwijt zijn.

Culturele vrijstelling?

Vijlbriefs voorganger Snel zegde toe dat hij zou kijken of de denksporten zouden kunnen vallen onder de culturele btw-vrijstelling. Dat gebeurde nadat de Tweede Kamer aandacht had gevraagd voor de situatie van deze tak van sport.

De staatssecretaris schrijft nu aan de Tweede Kamer dat de denksporten bridge, schaken, dammen en go dan zouden moeten vallen onder het immaterieel cultureel erfgoed van Nederland. Met andere woorden: ze moeten onderdeel uitmaken van de cultuur van ons land.

"Ik heb onvoldoende aanwijzingen gevonden dat genoemde denksporten in onze maatschappij in verband worden gebracht met cultureel erfgoed", schrijft Vijlbrief. Dat betekent dat ze gewoon onder de btw-heffing moeten vallen.

De wet wordt aangepast en de denksporten worden per 1 januari 2022 btw-plichtig. Belanghebbenden hebben dan volgens de staatssecretaris voldoende tijd om zich voor te bereiden.

Maar, er blijft hoop, want componeren was vroeger wel Olympisch

Vroeger was het tijdens de Olympische Spelen ook mogelijk om een medaille voor een geschreven muziekstuk te winnen (Bron: Klassieke Muziek Scheurkalender 2021, maandag 4 januari.) In 1948 werd dit helaas afgeschaft, maar tijdens de editie van 1932 in Los Angeles wist de Tsjech Josef Suk de zilveren medaille te winnen met de compositie "Towards a New Life". De jury mocht zelf bepalen of en welke medaille ze uitreikte. Door het ontbreken van een gouden en een bronzen prijs kunnen wij vaststellen, dat dit het beste stuk in de toenmalige competitie was. Suk's voornaamste leraar was trouwens Antonín Dvořák, die later ook zijn schoonvader zou worden.

Lobby voor schaken op de Spelen van Parijs in 2024

(Bron: <https://www.ad.nl/andere-sporten/lobby-voor-schaken-op-de-spielen-van-parijs-in-2024>)

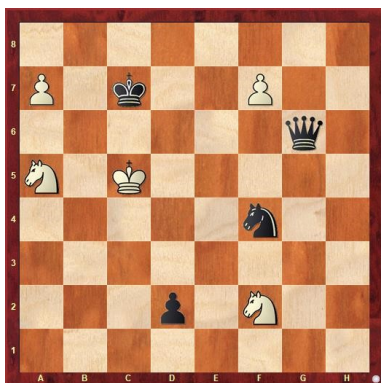
De internationale schaakfederatie FIDE hoopt dat de denksport onderdeel wordt van de Olympische Spelen. Een eerdere poging om schaken op het programma van Tokio 2020 te krijgen mislukte, maar nu richt de FIDE zich op de Spelen van Parijs in 2024. De lobby startte in de Franse hoofdstad, in het bijzijn van de mondiale schaakbaas Arkadi Dvorkovitsj.

De Rus denkt dat zijn sport goede kans heeft om in Parijs te debuteren op het mondiale sportevenement. Bij de Olympische Spelen van 2000 in Sydney was schaken een demonstratiesport. De FIDE benadrukt dat meer dan 600 miljoen mensen in de wereld schaken en dat 189 landen lid zijn van de federatie. Niet de 'traditionele' manier van schaken, maar de snelle vormen (rapid en blitz) staan op de nominatie voor Parijs 2024.

Vier paarden tegen een dame

door Fred Reulink

Heb je je ooit afgevraagd wie er sterker is, vier paarden of een dame? Ja? Dan ben je er wel één van heel weinigen denk ik. Die kennis heb je in het normale schaak niet nodig. Toch kun je het ook als een interessante vraag beschouwen. De beroemde eindspelcomponist Troitski heeft zich al in 1912 met die vraag beziggehouden. Dat las ik in een boek van KaArsten Müller en Yakov Konoval. Ze merkten dit op naar aanleiding van het feit dat de Amerikaanse wetenschapper en programmeur Marc Boutzutschky begin 2005 de eerste zeven-stukken tablebase realiseerde van koning plus vier paarden tegen koning plus dame. Interessant is dat Troitski's inschatting dat de vier paarden het sterkst zijn waar bleek te zijn. In de database van Harold van der Heijden staan drie studies van Troitski met betrekking tot dit eindspel.

De drie stellingen vertonen grote gelijkenis. Het aardige en vooral knappe is dat Troitski de stelling laat beginnen met twee paarden op bord. Ik toon van één ervan de oplossing. Maar eerst iets over Troitski zelf (Bron: Wikipedia)

Aleksey Alekseyevich Troitski (1866 – Leningrad, 1942) was een Russische auteur en componist van eindspelstudies in het schaakspel. Troitski formuleerde de principes van een goede eindspelstudie en maakte een indeling naar thema's. Zijn oeuvre beslaat honderden studies. Hij wordt beschouwd als een van de belangrijkste eindspelcomponisten en schreef het bekende boek 500 eindspelstudies uit 1924.

Sta sterker met een schaakbord van OntHout!

10% korting
bij inlevering van deze advertentie

U kunt per aankoop maximaal 3 kortingsboni inleveren

OntHout
- Bordspellen
- Meubels
- Beelden

OntHout - Theo Jurrius - 06 22 80 11 63 - info@onthout.nl - www.onthout.nl - facebook.com/Onthout

Deutsche Schachzeitung #1337

Het begint dus met een "normaal" uitzijnde stelling. Althans, gewoon twee paarden voor wit. De oplossing is prachtig.

1.a8P+!

1.a8D? Dh5+ 2.Kb4 Pd5+ 3.Ka3 Df3+ 4.Kb2 (4.Pb3 Dxf2 5.f8D Dxf8+ 6.Dxf8 d1D=) 4...Dc3+ 5.Kb1 Dc1+ 6.Ka2 Dc2+ 7.Ka3 Dc5+ eeuwig schaak

1.f8D? Pe6+ 2.Kc4 Pxf8 3.a8D Dc2+ 4.Kb4 d1D 5.Pxd1 Dxd1=

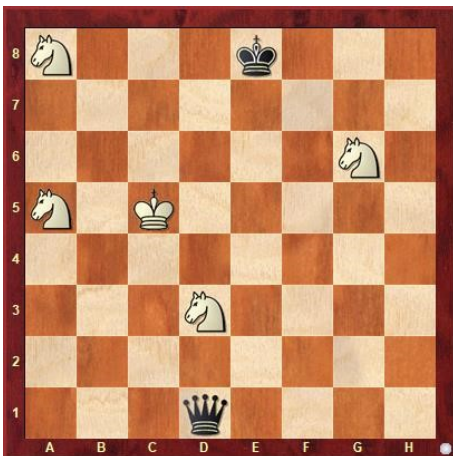
1...Kd7! 2.f8P+ (2.f8D? Pe6+-) Ke8 3.Pxg6! Pd3+!

3...Pxg6? 4.Pc4 Kd7 5.Pxd2+- (zie volgende diagram) Toch ook

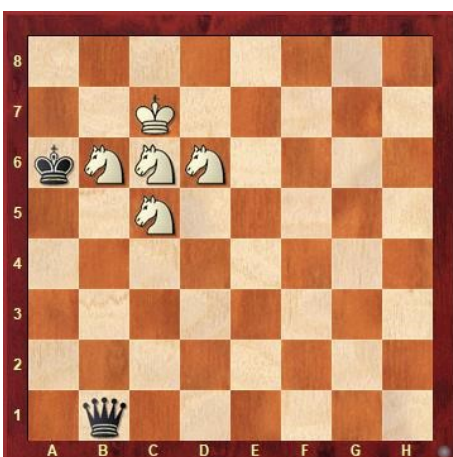
wel opmerkelijk. Wit wint met drie paarden tegen één paard. We weten allemaal dat mat zetten met twee paarden niet kan maar in ruim 72% van de gevallen wint drie paarden tegen één paard.

4.Pxd3 d1D

Deze stelling met vier paarden tegen de dame is gewonnen. (Terzijde: als je het paard op d3 weghaalt is het een remisestelling, als je daarna het paard op g6 weghaalt is het nog steeds een remisestelling!) Voor de liefhebber geef ik de meest efficiënte winnende variant:

5.Pde5 Dg1+ 6.Kb5!! (Ik hanteer hierbij de volgende conventie: één uitroepteken betekent dat de gespeelde zet de snelste zet naar mat is maar niet de enige; twee uitroeptekens betekent dat de zet de enige zet naar mat is.) **Kd8 7.Pb7+ Kc8 8.Pd6+!! Kd8 9.Pdf7+! Kc8 10.Pb6+! Kb7 11.Pbc4! Db1+ 12.Kc5! Dg1+ 13.Kd5! Dh1+ 14.Ke6! Dh3+! 15.Ke7! Ka6 16.Pfd6! Dh7+ 17.Kd8 Dh6 18.Pe7! Dh8+ 19.Kd7 Dh7 20.P5c6! Dh3+ 21.Pef5! Dh7+ 22.Pce7! Ka7 23.Pfe3 Ka8 24.P3d5! Kb8 25.Pe5! Dh3+ 26.Kc6! Dh1 27.Pd7+ Ka8 28.Kc7! Db1 29.P5b6+ Ka7 30.Pc6+! Ka6 31.Pc5#**

Tot zover Troitski.

Van de site van Syzygy heb ik nog twee stellingen die wel mooi zijn om te laten zien. De eerste is

de stelling waarbij de vier paarden er het langst (85 zetten) over doen om mat te geven. De moeilijkheid voor wit zit 'm erin dat hij twee losse paardenparen heeft. Zwart probeert eeuwig schaak te geven en wit 's koning wordt eerst naar het centrum van het bord gedreven, vervolgens naar de rechterrand maar weet tussen door zijn rechter paardenpaar een eindje naar voren te bewegen. Dan gaat zwart 's koning aan de wandel en steekt over naar de andere kant. Wit 's paarden hebben zich inmiddels aardig weten te groeperen en samen met de koning gaan ze op jacht naar zwart 's koning. Ze drijven 'm eerst naar de linkerzijde van het bord, dan naar de onderzijde en intussen kan zwart weer een aantal schaakjes geven. Maar uiteindelijk is alles in stelling gebracht en is mat onontkoombaar.

1.Pac8 Da3 2.Ph4 Db3+ 3.Ke2 Db5+ 4.Kf2 Db2+ 5.Kf1 Db5+ 6.Kg1 Dg5+ 7.Peg2 Df6 8.Kh2 De5+ 9.Kh3 De4 10.Kg3 De5+ 11.Kf3 Df6+ 12.Ke3 De5+ 13.Kd3 Dc7 14.Ke4 Dc6+ 15.Kd4 Kc1 16.Ke5 Dc3+ 17.Kf5 Dg3 18.Kf6 Dc3+ 19.Kg5 Dg3+ 20.Kh5 De5+ 21.Kh6 Dh8+ 22.Kg5 Dd8+

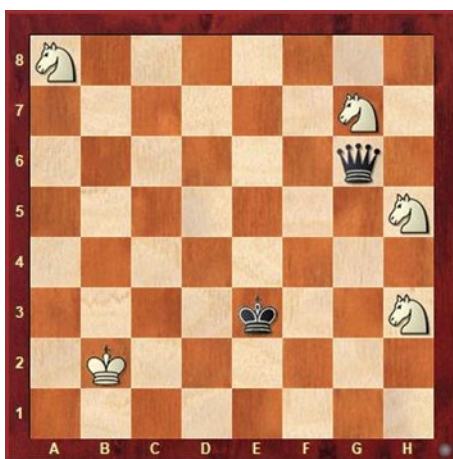
23.Kf4 Dc7+ 24.Kf3 Dh7 25.Kf2 Dc2+ 26.Kg3 Dc3+ 27.Pf3 Dg7+ 28.Kh3 Df6 29.Kg4 De6+ 30.Kg3 Dg6+ 31.Kh2 Dc2 32.Pfh4 Dc7+ 33.Kg1 Dc5+ 34.Kh1 Kb1 35.Pg6 Dh5+ 36.P2h4 De2 37.Kg1 Kc2 38.Pg2 Dd1+ 39.Kh2 Kd3 40.Pd7 Ke4 41.Pc5+ Kd4 42.Pe6+ Ke4 43.Pg6f4 Ke5 44.Pb6 Dc2 45.Pd7+ Kd6 46.Pdf8 Ke7 47.Kg3 Db1 48.Kg4 Kf7 49.Ph4 Dg1+ 50.Kh5 Dd1+ Na vijftig zetten kan zwart remise claimen. Maar wij gaan verder naar mat. 51.Kh6 De1 52.Phg6 Da1 53.Ph5 Dh1 54.Pef4 Ke8 55.P8e6 Kd7 56.Kg5 Kd6 57.Pf6 De1 58.Pe8+ Kc6 59.Kf6 Kb6 60.P8c7 Dh1 61.Pd3 Kb7 62.Pde5 Kb6 63.Ke7 De4 64.Pd7+ Ka5 65.Pgf4 Kb4 66.Pcd5+ Ka3 67.Kd6 Kb2 68.Pe5 Kc2 69.Pf3 Kb2 70.Ped4 De8 71.Pd3+ Ka3 72.Pfe5 Dc8 73.Pe3 Ka2 74.Pec2 Kb1 75.Pc4 Df8+ 76.Kc6 De8+ 77.Kc5 De7+ 78.Kb5 Dd7+ 79.Kb4 Ka2 80.Kc3 Dc7 81.Pcb4+ Ka1 82.Kb3 Df7 83.Pbc2+ Kb1 84.P2a3+ Ka1 85.Pdc2#

De tweede stelling is er een waar-
bij de dame gaat winnen. Zwart
gaat mat geven in 25 zetten. In de
beginstelling staat hij schaak
maar gaat hij zelf een aftrek-
schaak geven. Je denkt 1...Ke3+
en wint het eerste paard op f2.
Maar nee. Na 2. Kb2 Kxf2 is het
remise! Zwart kan Pa8-c7-e6 niet

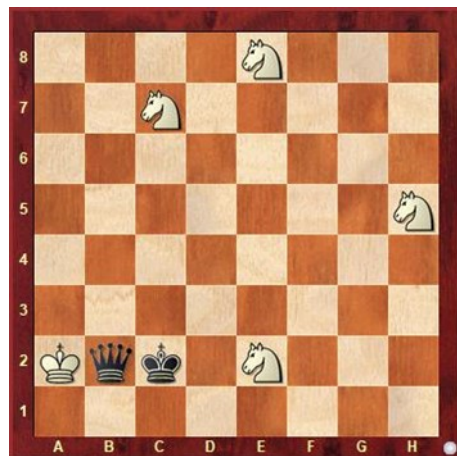

tegenhouden. **1...Ke3+!! 2.Kb2 Dg6!! 3.Ph3** (3.Pd1? Kd2 4.Pf2 Dc2+ en mat in vier.) Nu staan

alle paarden op grote afstand van de koning. Ze bieden weinig tot geen bescherming voor de witte koning. Zwart doet dan ook geen poging om paarden te winnen maar gaat gewoon mat zetten. De strijd speelt zich helemaal in het kwadrant linksonder af. De eerste negen zetten hebben allemaal een dubbel uitroepteken! Dus elke keer de enige zet naar winst.

3...De4!! 4.Kc3 Dd4+!! 5.Kb3 Dd5+!! 6.Kb4 Kd4!! 7.P3f4 Dc5+!! 8.Kb3 Dc4+!! 9.Kb2 Dc3+!! 10.Ka2 Dc2+! 11.Ka3 Db1! 12.Pe8 Dc1+! 13.Ka2 Dc4+! 14.Kb2 Db5+! 15.Kc2 Da4+!! 16.Kc1 Da1+!! 17.Kc2 Da2+! 18.Kd1 Ke3!! 19.Kc1 Dc4+! 20.Kd1 Db3+! 21.Kc1 Dc3+! 22.Kb1 Kd2! 23.Pac7 Dc1+ 24.Ka2 Kc2! 25.Pe2 Db2# 0-1

En, hoe zit het nu met de stelling voorin dit nummer? Wit wint.

1.Pge2 Dh4+ 2.Pfg3 Db4+
3.Pbc3 Dd6 4.Pb3 Da3 5.Pbd4
Da1+ 6.Kd2 Kd7 7.Pge4 Dh1
8.Pa4 Dg2 9.Kd3 Df1 10.Pac5+
Ke7 11.Kc4 Df7+ 12.Kb5 Df1
13.Kb6 Kf7 14.Kc7 Da1 15.Pc6
Kg6 16.P2g3 Kf7 17.Kd7 Dd1+
18.Pd6+ Kg6 19.Pce4 Da4
20.Pc4 Kf7 21.P4e5+ Kf8 22.Pc5
Dd1+ 23.Ke6 Ke8 24.Pf5 De2
25.Pe4 Da2+ 26.Kf6 Da1
27.Pg7+ Kf8 28.Pe6+ Kg8
29.Pe7+ Kh8 30.Kf7 Da7
31.P4g5 Df2+ 32.Ke8 Df6
33.P5g6+ Dxg6+ 34.Pxg6+ Kg8
35.Pgf4 Kh8 36.Pd5 Kg8 37.Pf6+
Kh8 38.Pf7# 1–0

Er zijn 487.729.441.296 mogelijke stellingen in het KPPPP_KD eindspel.

Daarvan wint wit 39,1%, wint zwart 11,5% en is 49,4% remise.

Oplossingen problemen december 2020-nummer

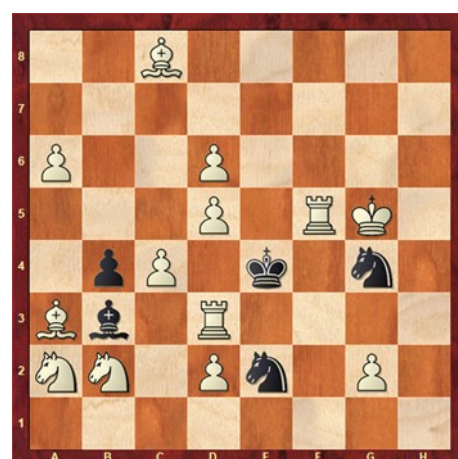
door Theo van Lotringen

1. Dh7

1. Lc5

1. Pxb4

1. Tg6

1. Lc4

1. Pd6

1. Pxc4

1. Dg1

1. Pxc7

1. Pg7

1. Lb3

1. Pg4

1. Le4

1. De8

1. Dxg7

1. Td4

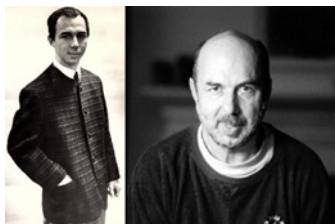
1. Dd6

1. Lf4

De Kavalek/Bronstein variant in het Konings-Indisch

door Toon Janssen

Deze maand overleed de in Praag geboren Lubomir (Lubosh) Kavalek op 77 jarige leeftijd in Reston (VS). Hij behoorde tot een generatie zeer sterke Tsjechische spelers als Pachman, Jansa en Hort. Na de hard neergeslagen Praagse lente in 1968 vluchtte hij naar het westen; eerst naar West-Duitsland en later naar de Verenigde Staten. Vandaaruit zette hij zijn profschaakcarrière voort als speler, coach (Fischer en Short), schrijver en journalist. Kavalek heeft een indrukwekkende reeks toernooien en kampioenschappen gespeeld en vele prijzen behaald. Misschien wat minder bekend is dat hij in 1969 zelfs Open Nederlands kampioen is geweest. De laatste dagen zijn er diverse interessante publicaties over zijn leven verschenen:

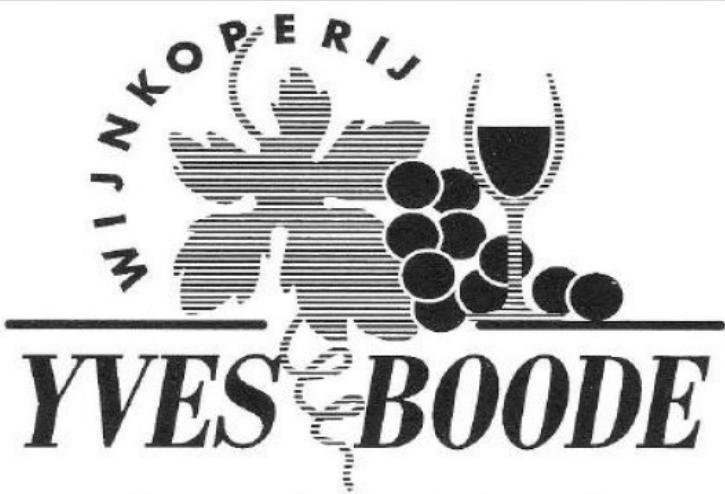
<https://en.chessbase.com/post/lubomir-kavalek-1943-2021>

Een korte beschrijving van Friedel, een artikel uit de Huffington Post uit 2016 van Kavalek zelf en een mooi stuk van Vlastimil Hort getiteld "Two Czechs, One idea!" over de belevenissen in Luzern 1982 tijdens de Olympiade met een prachtige anekdote die ik hier niet ga verklappen. Tot slot beschrijft Friedel zijn samenwerking met "Lubosh" als schaakjournalist.

<https://www.chess.com/news/view/lubomir-kavalek-1943-2021?page=3>

Schitterend stuk van Peters Doggers met vele wetenswaardigheden, bij velen bekend denk ik, maar wellicht ook wat in de vergetelheid geraakt.

(advertentie)

YVES & BOODE

Wijnen uit vele landen
Uitgebreid assortiment gedistilleerd
Meer dan 200 whisky's
Relatiegeschenken op maat

STEENSTRAAT 28 • ARNHEM • TELEFOON 026-351 56 81

<https://www.nytimes.com/2021/01/22/us/lubomir-kavalek-dead.html>

(Artikel uit de New York Times)

<https://omny.fm/shows/perpetual-chess-podcast/bonu-pod-lubomir-kavalek-final/>

(The perpetual chess podcast by Ben Johnson)

Zeer uitgebreid diepte-interview uit 2003 door Fred Wilson met Kavalek. Is nu vrij te downloaden. Dit interview blijft nog een tijdje online staan, maar is zeer de moeite waard om te beluisteren. Zo vertelt Lubosh dat hij pas op 11 jarige leeftijd heeft leren schaken; eigenlijk door een toevallige gebeurtenis (die ik hier ook niet verklap), maar desondanks al met 22 jaar GM werd en nog vele andere anekdotes. Ook gaat hij vrij diep in over zijn coaching met Short en de breuk die daar met hem ontstaan is. Interessant is hoe hij zichzelf beschrijft als vooral een tactische speler altijd op zoek naar nieuwe openingsideeën en creatief spel. Hij geeft zijn visie op de Tsjechische opkomst van het schaken in de 50-er 60-er en 70-er jaren en daarna over o.a. Smejkal, Hort, Jansa, etc.

Hieronder één van mijn partijen met de Kavalek/Bronstein variant.

**(1862) Staal,Jaap (2070) - Jansen,Toon (1920) [E62]
OSBO SVZ-VDS 4 1/2- 3 1/2 Zevenaar (4), 12.12.2015**

1.d4 Pf6 2.c4 d6 3.Pf3 g6 4.g3 Lg7 5.Lg2 0-0 [5...c6 De Rochade even uitstellen is ook een optie. 6.0-0 Da5 7.Pc3 Le6 8.Dd3 Da6 9.b3 d5 10.Pe5 0-0 11.Lb2 Td8] **6.0-0** Wit speelt een superstevige variant van het Konings-Indisch. Meestal probeer je met zwart in het KI met f5 e.d. tot een aanval op de koningsvleugel te komen, maar als zwartspeler loop je dan toch echt vaak tegen een muur op. Toch zijn er ook hier varianten waarmee je het spel in tactische banen kunt leiden. **6...c6 7.Pc3 Da5**

De Kavalek/Bronstein variant van het Konings-Indisch dat door Ka-

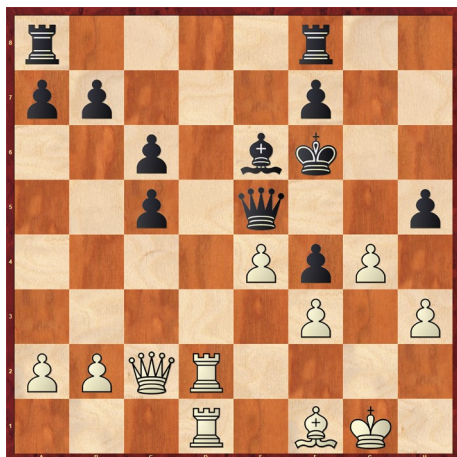
valek en Bronstein in de jaren 60 en 70 is ontwikkeld. Tot dusverre kon ik echter geen persoonlijke analyses van Kavalek betreffende deze variant vinden. Er is misschien 1 boek dat nog wat helderheid daarin kan verschaffen: King's Indian Defence 2 : White Fianchetto Variations (Classical Fianchetto, Panno Yugoslav, Etc.) Paperback - January 1, 1979 by John Portisch, Lajos ; Panno, Oscar ;Kavalek, Lubosh ; Bronstein, David ; Andersson, Ulf ; Grefe Helaas is dit boek niet meer bij de boekhandel verkrijgbaar, maar misschien is er een lezer die mij verder kan helpen. Aan te bevelen is: Winning with The King's Indian: An Aggressive Repertoire for Black Paperback - Illustrated, January 1, 1989 door Andrew Martin. Dat nog wel in de handel is. Als matige amateur klinkt het nogal pedant om in navolging van het fenomeen Kavalek te willen schaken, maar als motivatie wil ik aangeven dat ik net als Kavalek enorm veel plezier in het schaken heb als de partij in tactische banen geleid kan worden en als er dan een paar keer per jaar een leuk potje tussen zit ben ik tevreden. Zo is er niets leuker dan zoals Michael Tal beschrijft om je tegenstander in een jungle van

varianten mee te lokken en daar zelf dan als overwinnaar uit te komen. Helaas gebeurt mij echter maar al te vaak het volgende. Of mijn tegenstander en ik verdwalen beiden in het grote enge bos, of ik zak zelf in één of ander moeras. De resultaten zijn niet geweldig maar ik heb dan wel plezier gehad. [7...Lf5 Is een goed alternatief wapen dat Kavalek o.a. tegen Karpov speelde in Tilburg 1977 8.Ph4 Ld7 9.e4 e5 10.dxe5 dxe5 11.Le3 Pa6 Met een naar mijn smaak flexibele stelling]

8.d5

[8.e4 e5 a) 8...Pbd7; b) 8...c5; c) 8...Dh5 9.Te1 e5 10.dxe5 dxe5 11.Dd6 Pe8 (11...Pa6 Een tactisch pionoffer 12.Dxe5 Dxe5 13.Pxe5 Te8 14.f4 Pb4) ; d) 8...Lg4 9.h3 Lxf3 10.Dxf3 (10.Lxf3 Pfd7 11.Le3 e6 12.a3 c5 (Piket)) 10...Pfd7! 11.Le3 Db4 12.Tfc1 Dxb2 Piket durft wel op b2 te slaan. (als het goed is tenminste :)) 13.Tab1 Da3 14.Txb7 Lxd4 15.Tb3 Dc5 (Salov Plket); 9.Dc2 (9.d5 cxd5 10.cxd5 Ld7 Is goed speelbaar (10...b5)) 9...exd4 10.Pxd4 Pa6 11.Lf4 Pion d6 lijkt zwak, maar zwart heeft tactische mogelijkheden 11...Pg4 12.Pb3 Dh5 13.h3 Pe5 14.g4 Dh4 15.Lg3 De7 16.Pd1 g5 17.Pe3 Pg6 18.Tfd1 Pf4 19.Td2 Pc5

20.Te1 (20.Tad1 Pxd2 21.Kxg2 Pxe4) 20...Pxb3 21.Dxb3 Le5 22.Dc2 Df6 23.c5 Een pionoffer 23...dxc5 24.Pc4 Le6 25.Pxe5 Dxe5 26.Ted1 Kg7 27.Lf1 h5 28.Lxf4 gxf4 29.f3 Kf6

De Koning doet mee met de aanval! 30.Td6 Th8 31.Lc4 hxg4 32.hxg4 Th3 33.Lxe6 fxe6 34.Td8 Txd8 35.Txd8 c4 36.Df2 c3 37.bxc3 Dxc3 38.Kg2 Tg3+ 39.Kh2 Kg6 Dreigt damezetten 40.e5 Txf3 41.Dh4 Db2+ 42.Kg1 Tg3+ 43.Kf1 Dg2+ 44.Ke1 Te3+ 45.Kd1 De2+ En wit gaf op omdat hij mat gaat (Poobalasingam-Jones BC 2012); 8.a3 Dh5 Het hoofdidee. Switch naar de koningsvleugel. Het is echter niet aan te bevelen om dit "chap"matig te doen. Je dame kan nog wel eens gevangen worden. En mocht wit Pe2 ipv Pf3 gespeeld hebben dan kun je dit helemaal wel vergeten. 9.e4 Lh3 10.Ph4

10...Dxd1 11.Txd1 Lxg2 12.Kxg2 Td8 (Huberts Janssen 0-1 OSBO cup 27-01-1990; 8.h3 Le6 9.Dd3 Da6 10.b3 d5 (Shamkovic-Jansa

1982)] 8...Da6 Volgens stockfish de beste 9.Pd2 [9.b3 Pxd5!

Leuke truc 10.cxd5 Lxc3 11.Lh6 Te8 12.Tc1 Lf6 13.Dc2 Lg4; 9.Db3 cxd5 (9...Pbd7 10.Le3 cxd5 (10...Pg4 11.Ld4 Tb8 12.Lxg7 Kxg7 13.Tac1 Pc5 14.Dd1 Dxc4 15.Pd4 Pe5 16.b3) 11.cxd5 Pc5 12.Lxc5 dxc5 13.Tad1 Td8 14.Tfe1 Db6) 10.Pxd5 Pxd5 11.cxd5 Pd7 12.Le3 Dxe2 13.Ld4 Te8 14.Tfe1 Da6] 9...Pbd7 10.Tb1 Pe5 11.Db3 Ld7 12.f4 Peg4 13.Pf3 b5 [13...cxd5 14.cxd5 b5 met voordeel voor zwart 15.Pd4 (15.Pd1 Db6+ 16.Kh1 Pe4 17.Le3 Pxe3 18.Pxe3 (18.Dxe3 Tfc8)) 15...b4 16.Dxb4 Tab8 17.Da3 Dxa3 18.bxa3 Pxd5 19.Txb8 Lxd4+ 20.e3 Pdxe3 21.Txf8+ Kxf8 22.Pe2 Lc5 23.Lxe3 Lxe3+ 24.Kh1 Pf2+ 25.Kg1 Lg4 26.Txf2 (26.Pc3 Pe4+) 26...Lxe2] 14.cxb5 Db6+ [14...cxb5 is veel beter.] 15.Kh1 e3 is hardnekkiger 15...cxb5 16.h3 Ph5 [16...Pe3 is beter 17.Lxe3 Dxe3 18.Tbd1 a5 19.Kh2 Dc5 20.Pd4 a4 21.Dc2 b4 22.Pe4 Dxc2 23.Pxf6+ Lxf6 24.Pxc2 b3 25.axb3 Tfb8 26.Tf3 axb3 27.Pd4 Lxd4 28.Txd4 Ta2 29.Td2 Lf5 30.g4 Lc2 31.Tc3 Tb4 32.Tcxc2 (32.Kg3 Txb2 33.e3 Ta2) 32...bxc2 33.Txc2 Txf4] 17.hxg4 [17.Pe4 Pgf6 18.Le3 Da6 19.Pxf6+ Pxf6 (19...exf6 20.Kh2)] 17...Pxd3+ 18.Kh2 Pxf1+ 19.Lxf1 Lxg4 [19...Df2+ 20.Lg2 Tac8 21.Ld2 Lxg4 22.Tf1 Dc5 23.Pd1 a6 24.Le3 (24.Pe3 Lxf3 25.Txf3 f5) 24...Dc2] 20.Pd1 Lf5 21.Le3 Db7 [21...Lxb1??

22.Lxb6 axb6 23.a3] 22.Tc1 Tfc8 23.Txc8+ Txc8 24.Pc3 a6 [24...b4!! 25.a3 (25.Pd4 Lxd4 26.Lxd4 e5 27.fxe5 dxe5 28.Lxe5 De7) 25...Lxc3 26.bxc3 Txc3 27.Dxb4 Dxb4 28.axb4 Txe3] 25.Pd4 Ld7 26.Lg2 Lxd4? [26...Dc7 27.Pc6 Lxc6 28.dxc6 e6 29.Ld2 d5] 27.Lxd4 Dc7 28.Pe4 Dc4 [28...Dc1 29.Le3 Dc2 30.Pd2 Lg4 31.Da3 Dd1 32.Pf3 h5] 29.De3 Dc1 30.Df2 Tc4 31.e3 Tc2 32.Df3

[32.Dg3 Dd1] 32...h5! 33.Pf2 Dd2 [33...De1 34.e4 De2] 34.Ph3 Lg4 35.Dg3 f5 36.Lc3 h4 37.Dxg4 fxg4 38.Lxd2 Txd2 39.Pg5 h3 40.Pxh3 gxh3 41.Kxh3 Txb2 0-1

Onlineschaak

door Erik Wille

Sinds 12 maart zitten we met een kleine onderbreking in september thuis en moeten we vervangende activiteiten zoeken voor het schaken op de clubavond of in een team. Ik hoor jullie al denken “dat speelt bij jou niet, want je speelde al vrijwel nooit”. Op zichzelf klopt die gedachtegang. Alleen is er een vreemd soort mechanisme in je brein als je iets niet kan of mag. Juist dan wil je dan wel schaken. Misschien kan Marco Braam eens een analyse wijden aan deze kronkel in onze geest of misschien wel alleen in mijn geest. Ik schaak inderdaad niet veel, maar dat was mijn eigen keuze. Sinds 12 maart is het niet meer mijn eigen keuze om niet te schaken. En juist toen wilde ik schaken. De alternatieven zijn sinds die tijd computerschaak of onlineschaak. Echter omdat ik het sociale contact een prettige bijvangst van het schaken vind, vind ik logischerwijze beide alternatieven helemaal niets.

Ik was nog maar een jaar of twintig toen ik samen met Henk Kelderman wedstrijdleader was bij de Bonds-wedstrijden in Dieren. De toernooiorganisatie kwam in dat jaar met het nieuwtje van het laten meespelen van computers in de achtkampen. Voor mij was het fenomeen computerschaak niet nieuw, want in die tijd speelde in de interne competitie van ASV ook een computer mee als er een oneven aantal deelnemers was. Enthousiast werd ik er niet van. Schaken was en is in mijn ogen een strijd tussen twee spelers achter een bord. Tijdens de partij probeer je elkaar het leven zuur te maken en na afloop praat je onder het genot van een drankje na over mooie zetten die tijdens de partij niet gevonden zijn. Geef je de computer echter een drankje dan begint deze acuut te roken en dat mag al lang niet meer in de speelzaal.

Ik heb niets met schaken tegen een computer. Veel later schafte ik Fritz aan om zo mijn partijen na te spelen. Echter niets is zo ergerniswekkend als je net gespeelde partijen in Fritz in te voeren en dan bij voortdurend van de computer te horen dat mijn zetten wel heel erg slecht waren. En dat terwijl ik na een glorieuze zege even daarvoor nog vrolijk fluitend naar huis was gefietst. Nee, de schaakcomputer en ik zullen niet snel vrienden worden.

De tijd ging door en de ontwikkelingen ook. Alweer jaren geleden werd het mogelijk om online tegen elkaar te spelen. Het trok mij niet. Natuurlijk heb je in tegenstelling tot het computerschaak nu wel een tegenstander van vlees en bloed. Maar die zie je niet en zo is het sociale element van schaken bij het onlineschaak beperkt tot chatfuncties. Voor mij een reden om ook niet aan onlineschaak te beginnen.

In maart vorig jaar kreeg ik dus verschijnselen van een meervoudige schizofrenie. Als voorzitter van ASV deed ik er alles aan om iedereen te stimuleren mee te doen aan het onlineschaak, terwijl ik het persoonlijk helemaal niets vond. Daarnaast werd ik zo onrustig van het niet kunnen schaken, dat ik eind maart toch maar eens een online rapidtoernooitje van ASV meespeelde. Al snel kwam ik er achter dat mijn magere schaakkwaliteiten ook nog eens negatief beïnvloed werden door mijn nog beroerdere “muiskwaliteiten”. Niet zelden liet ik een stuk te vroeg los en raakte dat dan kwijt met als meest frustrerende moment dat ik bij het uitvoeren van de matzet Dg7 de dame op g6 uit de omklemming van de muis liet vallen. Dame weg, partij weg.

Gelukkig kan ik goed verliezen. Ik heb dat natuurlijk ook al veel geoefend, dus inmiddels went dat. Ik speelde dus zo af en toe eens wat losse partijtjes online en ik kwam tot de conclusie dat partijen van 2 minuten + 1 seconden per zet mij het beste afgingen. Tussendoor speelde ik veel partijen met 1 minuut KO om de muisvaardigheid te trainen. In het begin verloor ik alles. Meestal op tijd overigens. Een dieptepunt was op een zaterdagochtend toen ik 1 uit 17 scoorde met 16 nederlagen op tijd. Erg frustrerend zeker als ik de tijd overschreed op het moment dat de tegenstander nog 40 seconden over had.

Ik leerde al snel dat je bij dergelijke korte snelschaakpartijen anders moet schaken. Een rustige opzet werkt averechts, want een positionele partij win je niet in 1 of 2 minuten. Wat ook meespeelt is, dat vrijwel geen partij opgegeven wordt; ook niet bij groot materiaalverlies. Er is immers altijd een kans om op tijd te winnen. Zeker 80% van de partijen eindigt dan ook in mat of tijdsoverschrijding. En dat matzetten, zeker als dat met combinaties of offers kan, pakte me. Steeds vaker speelde ik een halfuurtje snelschaakpartijen.

Niet zelden gaf ik binnen vijf zetten een stuk weg of liet ik me matzetten. Vaak verloor ik op tijd, soms drie keer op rij tijdens het uitvoeren van de matzet. Het mooie is, dat zo’n nederlaag meteen vergeten is,

omdat je aan de volgende partij begint. De pijn van een verlies is hevig, maar kort. Inmiddels heb ik sinds eind maart zo'n 2200 snelschaakpartijen gespeeld en dat voor iemand die vrijwel niet meer schaakte. Ik heb al een rating van 1240. Er is dus nog ruimte voor verbetering.

Maar zo zie je hoe het kan gaan. Van weinig schaken en niets zien in onlinespelen naar het worden van een liefhebber van het onlineschaken. Op Nieuwjaarsavond beleefde ik het ultieme hoogtepunt in mijn onlinenecarière. Met 12 uit 14 won ik een snelschaaktoernooi. Eigenlijk is de uitdaging voor 2021 er dus af, maar ik ga nog wel even door. Gewoon omdat het leuk is om af en toe een halfuurtje te schaken. Ik kan iedereen aanraden het ook eens een poosje te proberen. Ga het vooral niet doen voor hoge scores, maar gewoon voor de lol van het schaken. Waarschijnlijk stop ik weer als gewoon schaken aan een bord weer toegestaan is. Zo zal mijn brein wel werken.

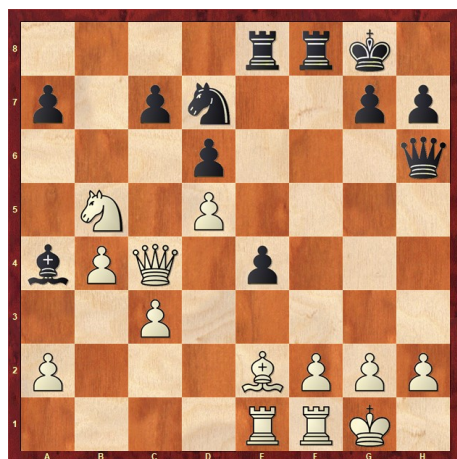
In het kader van 'Plaatjes kijken voor het slapen gaan' heb ik een stel aardige matjes verzameld. Uiteraard allemaal winstpartijen van mij. De fragmenten zijn allemaal best aardig, maar verre van foutloos. Maar juist die fouten zorgen vaak voor mooie momenten.

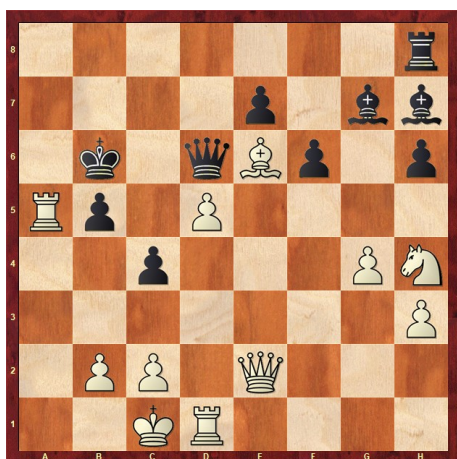
Ik heb net op d5 een pion geslagen en mijn Amerikaanse tegenstander reageert daar niet goed op. 1. ... **Da4** 2. **Pb6+ cxb6** 3. **Lxb7+ Kc7** 4. **Dxb6+ mat**

Wit heeft net op d8 een toren geslagen. Ik vervolg met zwart mijn aanval. 1. ... **hxc3** 2. **fxg3 Df2** 3. **Tg2 Pxc3+** 4. **Txc3 Dxh2+ mat**

Wit heeft zojuist op b5 geslagen. Als de tegenstander een beetje meewerkt, komen er kansen voor mij en dat gebeurt. 1. ... **Pe5** 2. **Dxc7 Lxb5** 3. **Lxb5** De extra dekking van veld f3 is weggelokt. 3. ... **Pf3+** 4. **gxf3 exf3** 5. **Kh1 Dg5** 6. **Tg1 Txe1** 7. **Txe1 Dg2+ mat**

Mijn tegenstanders laatste zet was **Kb7-b6**. Opmaat voor een leuk slot. 1. **b4 Dxb4** 2. **De3+ Kxa5** 3. **Da7+ mat**

Zwart heeft net h6 gespeeld. Een mooi moment om er eens in te vliegen. 1. **Txxh6 gxxh6** 2. **Pxe6+ Kh7** 3. **Dg7+ mat**

Ik heb net d5 gespeeld. 1. ... **Lf5** 2. **Txf5 gxf5** 3. **Dxf5 Dh4** 4. **dxc6 bxc6** 5. **Lg5 Dh5** 6. **Pf4 Lc5+** 7. **Kh1** en de dame staat ingesloten, waarna mat op h7 volgt

Op zoek naar een schwindle. Op 1. Tg3 blundert zwart. 1. ... **h6** 2. **Lxf6 Kh7** 3. **Txg7+ Kh8** 4. **Tg3+ Kh7** 5. **Le4+ mat**.

Met 1. ... **exf5** slaat zwart verkeerd terug. 2. **Lc4+ Kf8** 3. **Lh6+ mat**

1. **hxc6 Pxa2+** Deze omweg kan zwart zich niet permitteren 2. **Kb1 Pb4** 3. **Txh7 Pxd3** 4. **Dxd3 c5** 5. **g7 a2+** 6. **Ka1 Dd5** 7. **Th8+ Kxg7** 8. **Dh7+ mat**

Na mijn laatste zet h4 gebeurt er precies wat ik graag wilde. 1. ... **Txg5+** 2. **hxc5 Pd5** 3. **Dh7+ Ke6** 4. **Te1+ Kd6** 5. **Pe4+ Ke6** 6. **Pc5+ Kd6** 7. **Te6+ mat**

1. ... **Pxd4** 2. **Lxf6** Dit lijkt stukwinst, maar zwart heeft de weerlegging. 2. ... **Pxc2+** 3. **Ke2** en nu moet zwart natuurlijk 3. ... **Dd3+** mat spelen. 3. ... **Dd7** werd echter gespeeld. Het moet een schaakblindheid geweest zijn, maar wel een met vreselijke gevolgen. 4. **Td1 Dc6** 5. **Td8+ mat**.

Na zwarts b6 begin ik aan een heus paardenconcours-hippique. 1. **Pe5 Le8** 2. **Pg4 Dg7** 3. **Pxh6+ Kh8** 4. **Pf5+ Kg8** 5. **Pe7+ mat**

Na wits Dd3-d1 sla ik toe. 1. ... **Pxg3** 2. **fxg3 Dxc3+** 3. **Kh1 Le4+**

Na mijn Pd5 ziet wit de dreigingen niet. 1. **Tg1 Pxc3** 2. **Pxc3 Dxc3+** 3. **Kh1 Dxh3+ mat**

Natuurlijk worden er in bovenstaande stellingen veel fouten gemaakt. Dat is nu eenmaal inherent aan snelschaken. Maar de fouten afstraffen is leuk om te doen. Onlineschaak is zo best een aanrader als bordschaak niet kan.

SLAGERIJ
18 73

PUTMAN

**WORSTMAKERIJ
TRAITEUR**

Steenstraat 90 | 6828 CN | Arnhem
026-4425368 | info@slagerijputman.nl

Schaakstuk met runen (1125 – 1175)

Walrusivoor, 43 x 40 x 13 mm

Dit schaakstuk is gevonden bij opgravingen op het terrein van 't Oude Huys begin jaren '80. Aan de onderzijde is een inscriptie aangebracht in Noorse runen: AGEROTHRA:MOSEL met daaronder MAHELT OK PAETAERR. Gezien de leeftijd behoort het tot een van de oudste exemplaren van Noord-West Europa.

(advertentie)

Steenstraat 96

tell/ fax 026 4453603

- Arnhem -

Uw Fleurop bloemist

BLOEMSIERKUNST FUTURA

GILDE

STADSWANDELING ARNHEM

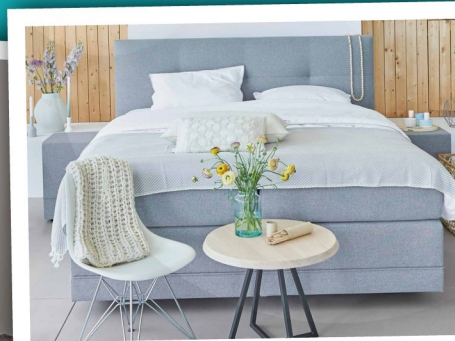
MET EEN GILDE-GIDS LEER JE ARNHEM PAS ECHT KENNEN!

www.wandeleninarnhem.nl

BI
NN
EN

Maassen**vandenBrink**Velp
Tapijt - Gordijnen - Zonwering - Bedden

THUIS IN DAG EN NACHT

Laat je adviseren,
inspireren en verrassen!